

krat. priloge.
MLADI PLAMEN

**GLASILO
BORCEV
IN
STRAŽARK**

VSEBINA:

Solnce / Z lastnim razumom... / Solnce je posijalo /
O naši duši / Taborna ekonomija / Fotografiranje /
Iz življenja vajencev / Vrhovni pravilnik Zveze Borcev in
Stražark / Kdo si zna pomagati? / Organizacijski vestnik
/ Beli kot / Razgled / Na platnicah: Z urednikove mize
/ Za šalo in za res.

»Mladi plamen«, glasilo Borcev in Stražark izhaja vsakega prvega v mesecu. Izdaja ga konzorcij. Odgovoren Slak Jože. Urejuje Štok Edi. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 22/I (Delavska zbornica). Tiska »Slovenija«, dr. z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica šte. 1. (Predstavnik A. Kolman.) List stane letno Din 24.—, posamezna šte. Din 2.—, za Avstrijo letno Šil. 4.—, za Nemčijo RM 250, za ostale države S 075. — Čekovni račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 12.209 («Ogenj»). Telefon št. 22—65. Rokopisov ne vračamo.

Z urednikove mize

Uredništvo se nahaja od 1. Meseca solnca (avgusta) zopet v Delavski zbornici. Dobili smo namreč tam še nekaj prostora in sedaj nismo več tako na tesnem.

Kakšno stališče je treba zavzeti? Tako nam piše nekdo:

»Vsem slojem brez razlike stanu je potrebno zavzeti tole stališče:

Globoka vera do našega Stvarnika in neomajna ljubezen do bližnjega.

In ko boste to izvršili, konec je krize, ni več gladovanja, ni siromaštva, ne potepuhov, ne revolucij, ne vojn! Kdor mi ne verjame, naj si izbere gori navedeni cilj in se bo sam prepričal. Bog živi!«

Tako torej, preljubi moji rudarji iz Trbovelj, kovinarji z Jesenic in vsa armada brezposelnih in stradajočih, tu imate tolažbo.

Ali pa vsaj nekaj za smeh in kratek čas...

»Moli in dela j!« zapoveduje Bog.

Nagrade. Razpisujemo dve knjižni nagradi, in sicer:

1. Jiří Wolker: Pravljičice (za doraščajočo mladino) za spis pripovedne ali praktične vsebine.

2. Henrik Sienkiewicz: Skozi puščavo, roman, za najboljše poročilo o delu kake enote ali kakega krdeca v Mesecu žit in Mesecu solnca ali o kaki prireditvi (izlet, taborenje, tekme itd.).

Obe knjigi sta zelo lepi po vsebini in krasno v platno vezani.

Tekmovati za nagrado ne smejo člani uredniškega konzorcija in za nagrado pod št. 2 tudi nečlani ne.

Spise je poslati do 10. Meseca sadov (september) na uredništvo »Mladega plamena«, Ljubljana, Delavska zbornica.

KNJIGE.

L. Mrzel: Luči ob cesti, črtice. (Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, l. 1932.)

Zivimo v času, ko je vse tako razdvojeno, tako obupno, ko ni nikjer rešnje poti, v dobi, ko se vse maje, ko nas duši ta zatohla tema krog nas, tako da smo lahko veseli, da imamo cesto, po kateri hodimo, da imamo vsaj trdo skorjico kruha in da imamo doma blazino, v katero lahko izjokamo svoje gorje...

To bi bila nekako osnovna misel Mrzelovih črtic in to je ves njegov optimizem.

Toda to je za nas, ki živimo sredi boja, slab optimizem in slaba tolažba. Vse je tudi preveč jokavo, preveč subjektivno (osebnega značaja) in zato se ne moremo dosti ogrevati za te sorte literaturo, pa čeprav se sicer še tako lepo čita in čeprav pravijo meščanski listi, da je nadpovprečne umetniške vrednosti.

MLADI PLAMEN

LETO IV.

MESEC SOLNCA

ŠT. 8

Solnce

V delu je bogastvo, v delu je napredek, delo je naše solnce. Kdor ne dela, naj tudi ne jé! Hočemo priboriti oblast delu. Borimo se proti tistim solncem, ki niso nastala po plemenitem naporu telesnih in duševnih sil, ki so le podedovana solnca ali pa so le odsviti pravega solnca. Organizacija terja od vsakega svojega pripadnika, da ljubi delo, da je brat vsakemu, ki dela, da je nasprotnik vsakega, ki ne dela in živi od dela drugih. Delo je naše solnce, delo je naša čast, delo nam je notranja luč, ki nas druži v veliki delovni razred. Delo nam ni jarem; jarem je kapitalizem, ki zasušnjuje delo. To suženjstvo pa bomo strli z delavnostjo, z večnim nepokojem, z nezlomljivo enotnostjo delavskega razreda.

Z lastnim razumom . . .

Naša organizacija je delavska in le malo inteligentov je v nji. Marsikje bi jih potrebovali. Nimajo v redu sestankov, ni rednega vodstva. Pa čujemo tožbe: »Če bi imeli kakega inteligenta!« Pa zakaj jih ni? Deloma se brigajo zase in za organizacijsko delo nimajo časa. Deloma bi delali, pa bi hoteli imeti tudi vse v rokah. Največji vzrok pa je v tem, ker inteligenca proletarsko ne čuti. Ne zaveda se, da je tu delavski boj, boj za boljšo bodočnost proletariata. Mlajša inteligenca plava v neki križarski megli, iz katere ne more zazreti resnosti življenja. Sanja o prerojenju človeštva, pa ker se je življenju oddaljila, ne ve, da je mogoče prerojenje človeštva šele tedaj, ko pade tista sila, ki ustvarja sedanjega duha, ki je steber sedanjega družabnega nazora, tista sila, ki v sedanjem duhu vzgaja z vsemi sredstvi. Duševno jerobstvo pa je v zvezi z zunanjim.

Mi, ki čutimo težo življenja na lastnih hrbtih, moramo torej delati sami. Zavedajmo pa se, da smo mladi, da nam je Bog dal toliko sil in moči, da nam je le treba žive samozavesti, pa se moremo dvigniti. Zato je tu organizacija! Fantje, mladi smo! Sezimo do svojih zakladov, ki so v nas, pa bomo postali inteligenti in sicer delavski inteligenti. Ni merodajno za inteligentnost opravilo, ki ga vrši, razum je merodajen, razum, fantje! Kdo bi ne hotel biti tak inteligent, delavski inteligent, za delavstvo kot delavec živeč inteligent?

Tisti, ki so pri nas le radi prijetnosti, radi izletov, taborenj, petja i. t. d. so pepel, ki gasi naš ogenj. Gnoj so, ki zaliva zdravo meso. Sreča je za organizacijo, ako se takih čimpreje otrese, ker to so nenasitni zajedalci organizacije.

Solnce je posijalo

Taborna povest.

(Nadaljevanje.)

VIII.

Presunljiv je bil krik trobente sredi nočne nevihte. V polsnu se je nekaterim zdel strašen, kakor klic k vesoljni sodbi božji...

»Vsi iz šotorov!« je poveljeval Marko. »In nihče naj se ne oblači! Obleko v nahrbtnike in na police z njimi! Tudi odeje zložite na police!«

Fantje so zaspano, bi, ali ne bi, pospravljali svojo kramo v nahrbtnike in jo zlagali na police. Potem so drug za drugim pomolili glave na dež.

»U, kako zebe! Kdo bo pa stal v tem mrazu?«

»Ne boš se prehladil, ne. Saj ne bomo stali križemrok. Treba je rešiti čoln, obvarovati shrambo, vzdržati taborni ogenj, da ne ugasne, in vse drugo. Mar ne vidiš, da je sila? Ko bomo gotovi in bo nevihta ponehala, bomo oblekli suho obleko.«

Povelja so šla na desno in levo.

Dež je bičal gola telesa, ko so kopali jarke, da bi mogla odtekat voda iz kotanj, ko so napejali platno, reševali čoln iz deročih valov (bil je še privezan na svojem mestu, le preobrnjen je bil in ves pod vodo). Tema je bilo kot v rogu, na dva koraka se niso videli med seboj. Slišali so se le klici in čofotanje po vodi, ki je vse zalivala. Naglo gibanje je fante segrelo, da ni nihče več mislil na mraz. Boj z zbesnelim elementom je vse nekako navdušil. Vsakdo je delal, kakor da je od njega samega odvisna rešitev tabora. Čimbolj je razsajala ujma, tembolj so se podvizali.

V gozdu onkraj Save se je začul močan šum in neko treskanje, kakor da bi grozanski plaz podiral šumo. Skozi veter in pljuska dežja se je čulo neko padanje in lomljenje.

Kaj je vendar to? Ali je res sodnji dan?

*

Proti jutru se je nevihta polegla prav tako hitro, kakor je sinoči nastala. O prvem svitu se je jela prikazovati izprana pokrajina. Grmovje, trava, vse je bilo poleglo, po rebreh pa so šumeli potoki umazane vode. Po nebu so plavali svetli oblaki, kakor izžeti ostanki svinčeno sivih pošasti, ki so še pred nekaj urami kanili menda vse potopiti in pokončati in ki so se zdaj preselili tja nekam daleč na sever. Solnce je tupatam posvetilo izza oblakov, ki so se na vzhodnem robu redčili kakor raztrgane cunje. Osveženi in oprani zrak se je le počasi ogreval.

Fantje so stali krog tabornega ognja in grelji ob njem svoje ude. Bil je živahen živžav. To noč so doživeli divjeromantično dogodivščino, ki ji gotovo ni bilo para v vsem njihovem dosedanjem življenju. Vsak je vedel mnogo povedati in drug se je pred drugim hvalil, kaj je vse rešil in kakšne nečuvne nevarnosti je preстал.

»Viž, tukaj imaš nekaj za svojo muzo,« se je hotel Mirko nekaj šaliti z

* Muza je bila pri Rimljanih boginja pesništva; danes pravimo o človekovi pesniški nadarjenosti, da je to njegova muza.

Milanom. »Nocojšnja noč, bratec, bi bila prav veličastna snov za takole kak poldrugi kilometer dolgo pesnitev. Dosedanjih tvojih kupletov smo že do tule siti.«

»Sem že sam, brez tvojega opozorila, prišel na to. Pesem bom v resnici napravil, imenoval jo bom: ‚Beneška noč‘, rečem ti pa, da tvoja vloga v tej pesmi ne bo nič kaj junaška. Kaj boš, revše, govorilo, ko si se vso noč skrival v Markovem šotoru, medtem ko smo drugi garali na žive in mrtve. Uganil si pač, da je še najbolj varno skriti se v njegov šotor.«

»Ali res? Ali res,« so vsi vprek spraševali.

»Res, res! Zraven Lojzka je ležal. Mislil je, da spi in da ne ve zanj. Lojzek, ali ni res?«

»Ne smem povedati,« je odgovoril Lojzek.

»Le poglejte ga!« je nadaljeval Milan, ko se je polegel smeh radi Lojzkove prostodušne izpovedi. »Le oglejte si ga dobro, če je bil kaj moker nocoj.«

»Kaj se ve,« je šaljivo pripomnil Pepe. »Morda pa zna Mirko le tako spretno hoditi med dežjem, da ga nobena kapljica ne zadene. To ti je cel čarovnik.«

Vse je bušnilo v grohot. Spričo obče veselosti in spričo naslednjega dogodka, ki je pritegnil nase pozornost vseh, je Mirko odnesel zdravo kožo.

Zdajci je namreč privihral od nekod Stane in prinesel važne vesti. V gozdu, kake četrt ure od tu, je vihar podrl nešteto dreves. Od tamle se dobro vidi, kako leži vse križem polomljeno. Gozdovnikom pa je popolnoma razdejalo tabor. Šotore jim je vzdigovalo kar v zrak in jambor jim je zlomilo. Totemi leže po tleh.

Stekli so na rob planote in res so videli, kako je od lepega gozdovniškega tabora ostala le žalostna razvalina.

Marko je prihajal pravkar od tam. Spregovoril je nekoliko besed z Nikom, Jožetom in Stanetom in potem je sklical zbor. Do zajtrka je še dosti časa in medtem lahko pomagajo Gozdovnikom spraviti razdejani tabor v red.

»Da nam ne bo zopet kdo ‚zabušaval‘, se je spomnil Pepe in se je jel ozirati okoli, če bi morda koga pogrešil. »Aha, kje pa je Polegekov Tonček? Zdaj misli pa ta kje obviseti.«

»O ne! Tega je pa vzel mož z velikim predsodkom, njegov oče namreč, že v nedeljo, ko tebe ni bilo,« je odgovoril Milan. »Viž, medtem ko so tebe onegavi iblajtarji vlačili okoli,« je nadaljeval spotoma, »se je pri nas marsikaj spremenilo. Moje pesmi beri; tam je vse lepo in v prispodobah popisano, kako smo izgubili Tončka, kako smo se z žalostnim srcem poslovili od Peškitolovega Ivančka in kako smo dobili in zopet izgubili Zvonka Figeke. Po kosilu ti jih lahko dam, svoje pesmi.«

»Nuj, pa mi jih pokaži! Če je kaj tepeža v njih, jih bom z velikim veseljem prebral.«

*

Ponočna nevihta je spravila ves dnevni red iz običajnega tira. Tudi kosilo se je zapoznelo skoraj za poldrugo uro. Seve, drva so bila mokra in ognjišče poškodovano.

»Kako je prav za prav s tvojo stvarjo?« je vprašal Marko Pepeta medtem, ko so čakali kosila. »Tukaj mi piše tvoj oče in pravi, naj mu vrnemo njegov denar. Takole piše: ‚Svojega kostruna Vam kar prepustim, za vselej, če hočete,

saj ni pod Bogom drugega vreden, kakor da bi sprožil puško vanj. Za nekaj kovačev Vam ga dam. Ampak tistih dvesto dinarjev, ki jih je pofulil ali tako-rekoč ukral, mi nemudoma vrnite, da ne boste imeli neprilik, se pravi sodnih potov in stroškov! — Kaj naj to pomeni, Pepe? Saj menda vendar nisi v resnici ukradel očetu denarja za taborenje?»

»Ali še ne bo nehal?« se je razsrdil Pepe. »Saj je vendar dokazano in izpričano, da ga nisem ukradel, ampak da ga je on sam ukradel materi iz omare in ga zapil. Popolnoma so mu že ugasnili možgani. Kaj misliš, naš stari ga prenese pet litrov. Vsak dan ga mora imeti svojo mero, drugače hoče vse razbiti. Viž, sedaj mu manjka denarja za pijačo pa bi me še prodal za par litrov.« Nasmehnil se je. »Lahko napraviš imenitno kupčijo, če hočeš.« Takoj se je spet navidez razhudil. »Prmej..., če bi ga imel zdajle pred seboj, ne rečem dvakrat, da mu ne bi prav pošteno primazal.«

»Kakor sliši sleherni dan, tako pa govori,« je pomislil Marko in dejal: »Ne čeljusti! Rajši bi pomiloval očeta. Kaj več, koliko je pretrpel ponižanj, nesreč in vsega, da je zapadel pijančevanju. To bi rajši pomislil in ga skušal vsaj malo spoštovati.«

»Hm...,« je s pomenljivim nasmeškom odvrnil Pepe in pokazal hrbet...

IX.

V ostalih dneh do sobote ni zabeležila taborna kronika nobenega posebno važnega dogodka. Milan, ki je imel nalogo pisati taborni dnevnik, je imel čas kovati kuplete, da je mogel vsaj z njimi polniti strani dnevnika. Dolgočasja pa vzlic temu ni bilo v taboru. Nasprotno. Vse je šlo v čedalje bržem tempu. Fantje so se pridno pripravljali za sprejemni izpit in za oblubo, ob določenih dneh so prirejali izlete, sicer pa so karkoli gradili ali pa gojili sport. Tabor je bil videti podoben oblegani trdnjavi. Kdor bi videl to življenje, bi po pravici sodil, da je tu čas zelo, zelo dragocen.

Le nečesa so fantje zelo pogrešali. Da bi se namreč mogli z Gozdovniki pošteno pomeriti v bojni igri. Da bi se spustili z njimi v boj na pest, ni kazalo, ker so bili oni v veliki premoči. Treba bi jih bilo premagati s pretkanostjo, recimo preizkusiti čuječnost njihovih nočnih straž, odnesti jim zastavo z jambora.

Pepe je mislil neprenehoma le o tem. Izdelal je tudi načrt za tak napad povsem po predpisih strategije.* Zaupal ga je seveda le nekaterim najbolj resnim in zanesljivim tovarišem, ki so bili takoj vsi vneti zanj. Skupno so šli potem k Marku, mu vse razložili in ga prosili dovoljenja. Ta bojni pohod naj bi se izvršil ponoči med soboto in nedeljo. Marko je pregledal načrt in zdel se mu je dober. Pripomnil je le, da imajo menda Gozdovniki star običaj, ki veleva, sovražniku vedno poprej namigniti, da ga nameravamo napasti v bojni igri. —

Tukaj so imeli pomisleke. Hm, povedati jim! To bi pomenilo samega sebe že v naprej obsoditi v poraz. Koliko pa nas je v primeri z onimi! Ne, to ni nič.

»Nič strahu!« jih je bodril Marko. »Treba jih bo na kak način prekaniti, ujeti jih na zvijačen način. To bomo že uredili, mala skrb! Sedaj je vaša na-

* Vojaška veda o umnem napadanju.

loga, da natančno preštudirate ves teren, poznati morate do potankosti njihov tabor, vse dohode vanj, da poiščete primerna skrivališča, da prevdarite tako-rekoč vsako travico v njihovem taboru. Bodite previdni, da se ne izdate! Ne govorite preveč, pač pa imejte povsod oči!»

»Kar se tega tiče, sem že vse uredil,« je odgovoril Pepe. »Poznam tako-rekoč vsako travico v njihovem taboru. Nisem se samo radi vljudnosti slinil vse te dni okoli njih.«

Marko se je nasmehnil. »Nu, prav!« je dejal. »Kaj naj bi ti še pravil, ko vidim, da si sam petkrat bolj pretkan od mene.«

To je bila velika skrivnost, ki je bila v petek in soboto edini predmet zanimanja in tihih pogovorov pri vseh, ki so vedeli zanjo. Vedeli pa so za to skrivnost le nekateri, taki, ki se je bilo moči zanesti nanje, da ne bodo kar takoj vsega raztrosili v veter. Drugi so le slutili, da se nekaj plete, videli so, kako nekateri stikajo glave in si nekaj šepetajo, toda kaj, vеди sam Bog.

V soboto dopoldne so poslali k Gozdovnikom sla s pismom, v katerem so stale naslednje besede:

»Jutri čuvajte svoje zastave!

Borci.«

Prejeli so kaj ošaben odgovor:

»Smo brez skrbi. Polovica naših se bo jutri lahko mirno kopala, četrtnina pa bo gledala, ko bodo ostali z lahkoto ubranili svoje prapore, in se vam bo smejala, ko vam bodo povrhu še vaše ugrabili.

Gozdovniki.«

Nekaterim se je pokadilo radi take nesramnosti. Pepe pa si je mel roke.

»Vidi se, da nič pravega ne slutijo. Ali jim bomo poplašali predrznost!«

Pri večernem zboru se je Pepe skrivaj izmuznil od ognja. Vrnil se je šele po desetih, ko je bil že mir v taboru. Stražar ga ni niti opazil, ko je smuknil v svoj šotor.

»Hudirja!« je sopihajoč pošepetal Pavletu, ki še ni spal. »Huda bo. Od polnoči do dveh imata stražo tista dva črna Dalmatinca, saj ju poznaš? S takimi se ni dobro pošaliti, kar nož ti zasadi med rebra. To pa boli.«

»Potem pa rajši ne hodite!«

»Za nič na svetu ne pustim. Štirje smo, pa se ne bomo bali dveh, čeprav sta robavsa.«

»Kako se boste pa pogovarjali med seboj? Saj menda ne nameravate prilo-mastiti vsi hkratu v njihov tabor?«

»Ves si že matast od strahu. Čemu si delaš skrbi po nepotrebnem? Meniš, da nisem mislil na to? Slišal boš, kako se bodo oglašali čuki, sove, škržati in druga golazen.«

»Pah! Škržati vendar ne pojo ponoči, ampak le v najhujši pripeki. To ste lepo reč ugenili!«

»To je vseeno. Kaj misliš, da tisti mestni bizgeci tam vedo, kedaj poje škržat? Saj veš, kako!«

Zunaj so se zaslišali bližajoči se koraki stražarja, na šotor pa je padla njegova senca, ki je čedalje bolj rastla.

Pepe se je potuhnil in jel neusmiljeno vleči dreto. Stražar je pogledal v šotor.

»Ali še ne bo miru? Tja do kuhinje vaju je slišati.«

Pepe je planil kvišku, kakor da bi ga strel iz topa zdajci vrgel iz spanja.
 »Nesnaga! Kaj pa budiš poštene ljudi iz trdnega spanja? Seveda, če človek stika okoli kuhinje za sladkorjem, potem ni čuda, da ima od slabe vesti nekakšne privide in prisluhe. Glej, da se zgubiš!«

Stražar je šel in je pomislil, če ni bilo to, kar je slišal, res le kak 'prisluh'... Pavle se je hotel razpočiti od smeha. Pepe ga je sunil v rebra.

»Tak nehaj že! Jaz moram spati.«

Pavle je mukoma zadremal. Ko se je čez hip prebudil, je bilo Pepetovo ležišče prazno. »Torej zdajle se dogaja,« je pomislil. Prisluhnil je, če se bo odkod oglasilo petje ponočnih ptic. Nič. Le ogenj je prasketal in metal gibajoče se pošastne sence na šotorsko krilo. Zatisnil je oči in narahlo zasnul. Pošastne sence pa so še vedno plesale pred očmi. Zdajci se je oglasilo v daljavi prečudno petje množice. Vedno močnejši so glasovi in tudi izpreminjajoči se sij na šotoru je vedno svetlejši. Zdi se mu, da vidi roj ljudi, ki oblegajo borčevski tabor. Nerazumljivo pesem pojo in po njenem taktu poskakujejo in zamahujejo s plamenicami. Zdaj so že tu, okoli ognja že sede in venomer prepevajo svojo enolično in strahotno bojno pesem. Le kje so naši? Kako, da ni nikogar? Sam leži tu in se ne more nikamor premakniti. Vsaj glavo bo privzdignil, toda kakor da bi bila iz svinca, mu je zdrknila nekam v globino... Ves se je stresel in se — prebudil.

Glava mu je bila omahnila z zglavja.

»Eh, te sanje. Kaj vse se mi meša v glavi! Kako se more človeku sanjati tako čudno, ritmično obleganje. Prav je imel Pepe, ko je dejal, da sem že ves matast.«

Razgledal se je po šotoru, ki ga je ogenj popolnoma razsvetljeval, in je prisluhnil.

V daljavi se je zločesto oglašal čuk...

(Se nadaljuje.)

Dr. Gogala Stanko:

O naši duši

Druga svojstvena plat čuvstev, smo rekli, je spoznanje novih predmetov, ki jih morejo spoznati le čuvstva. Spomniti se moramo sedaj na neskončno množico predmetov, ki jih poznamo in ki nam niso tuji. In takoj bomo trčili med njimi tudi na take, ki imajo na sebi svojstveno barvo, nekako vredni se nam dozdevajo. Zato jih imenujemo tudi vrednote. Take vrednote so n. pr. prijetnost, lepota, resnica, prostost, dobrotta, pravičnost, svetost itd. Pa še to vemo, da imajo te vrednote tudi svoje nasprotje; tako odgovarja prijetnosti neprijetnost, lepoti grdota, prostosti nesvoboda ali vezanost, dobroti zloba, pravičnosti krivičnost itd. Le za svetost bi težko našli, tako pravimo, negativno nasprotje. Tem nasprotjem vrednot pravimo tudi ne vrednote.

Če vpoštevamo sedaj nekaj življenjskih primerov, bomo našli vse te vrednote navezane na najrazličnejše predmete. Tako spoznamo n. pr. prijetnost na ta način, da začutimo, kako prijetno in blagodejno vpliva planinski mir, ali pa kako prijetno je počutje bolnika, če mu vsaj za trenotek odleže bolečina in podobno. Pa pravimo, da je prijetno vživanje planinskega miru in

da je prijetno biti brez bolečin. Prav tako spoznamo tudi lepoto ali na sliki ali na kipu ali v glasbi (ki pa utegne vplivati tudi samo kot prijetna, n. pr. navadna vojaška muzika, kot marš, ali pa različni »slagerji«), ali na zgradbi, na stroju, v naravi, človeku in podobno. In zopet pravimo, da je slika lepa, da je kip lep, da je človek lep itd. Tudi prostost vežemo na različne predmete in pravimo, da je ta človek docela svoboden, da smo telesno prosti, da oni ni duhovno svoboden, ker ne sme prosto izražati svojih mnenj in prepričanj, da smo duševno nesvobodni, ker imamo tak in tak duševni strah, tako in tako nesigurnost in podobno. Prav isto velja tudi za dobroto in zlobo, za pravičnost in krivičnost in za svetost, kjer je edini tak predmet, ki ga smemo imenovati svetega, Bog.

In če se vprašamo sedaj še po tem, kako smo prišli do poznanja teh različnih vrednot in nevrednot, pa do tako ali drugače vrednih predmetov, moramo najprej reči, da za to ne zadostuje prevzemanje golih besedi kot n. pr. prijetno, lepo, dobro itd. Zakaj v takem primeru bi si pač obogatili svoje besedišče za nekaj novih izrazov, čeprav bi nič ne vedeli, kaj izrazi pomenijo. Če bi prevzeli take besede od drugih ljudi, bi pač vedeli, da nekaj prav posebnega pomenijo, ker jih oni s posebnim poudarkom izgovarjajo ali pa, ker so na svojstveni način kje napisane, več o njih pa bi ne vedeli. Kaj je to prijetnost, kaj lepota, tega nam tudi nihče dopovedati ne more, pa če bi rabil še toliko besedi in bi še tako opisoval. Mi bi kvečjemu zaslutili iz njegovih besedi, da je ta stvar njemu posebno ljuba; kaj pa je sama po sebi, bi nam ostalo skrito. Le en način je, da nam postane jasno tudi to, kaj je prijetno, lepo, dobro, sveto in podobno, in ta način je, da mi sami prijetnost, lepoto, dobroto itd. na čustveni način doživimo. Le če čustvo doživi prijetnost, res vemo, ali bolje čutimo, kaj je prijetnost. Le če doživimo lepoto čustvo, vemo, kaj je lepota slike ali melodije. Le če občutimo človekovo dobroto, vemo, kaj je to. Le če doživimo lepoto čustvo, vemo, kaj je to in podobno. Zato pravim, da čustva pač z mislimi in besedami izražamo, toda prej jih moramo doživeti. In tako je res, da nam le čustva pokažejo vrednost in nevrednost predmetov in da bi o vseh vrednotah nič ne vedeli, če bi ne imeli čustev.

Čustva so torej doživljaji, ki so že kot doživljaji lepi, razen tega pa nam kažejo še nove predmete — vrednote in nevrednote.

(Se nadaljuje.)

Edi:

Taborna ekonomija

(Za strokovni izpit. — Nadaljevanje.)

4. Taborni kuhar.

Aleksander Dumas (izg. dümá; veliki francoski pisatelj) je dejal, da »obseva dober kuhar vse človeško življenje s solncem«. Ali ne moremo reči prav tako o dobrem tabornem kuharju, da je kot solnce, ki vse osvetljuje in greje? Ni smoter naših taborenj v tem, da bi le dobro jedli in pili na njem ter se redili, kakor pujski na jesen. Nikakor ne! Toda k gibanju na prostem, h kopanju in solnčenju spada tudi zdrava in redilna hrana. To v telesnem oziru. V duševnem

oziru pa hrana vpliva na razpoloženje taborjanov in je v tem odločilnega pomena za uspeh taborenja, kakor smo že v uvodu pripomnili.

Kuharska spretnost je v tem, da znaš s skromnimi sredstvi pripraviti jed, ki bo vsakomur teknila. Dober kuhar ve, kako važna je spretna kombinacija (sestava) jedi, barva in vonj ter izprememba iz dneva v dan. Najboljši kuhar je seve želodec sam: kadar je lačen, mu gre v slast tudi najpreprostejša jed. Na borčevskih izletih in taborenjih je treba fante zaposliti, tako da ne bodo niti utegnili misliti na svojo lakoto. Obedi naj bodo v določenih urah. Taka uredba bo kuharju najboljša pomočnica pri njegovem težavnem poslu.

Da, kuharska služba ni lahka. Zahteva mnogo požrtvovalnosti in samozatajevanja. Kuhar ne sme kuhati samo takih jedi, ki njemu ugajajo. Kuhar bodi dober gurman (človek s finim okusom za jedi), ne pa izbirčen v tem smislu, da bi zametaval jedi ali začimbe, ki morda njemu niso prav povšeči. Kuhar mora imeti tudi precej znanja v svoji stroki. Ni namreč dovolj, da izbira iz kupa kuharskih receptov, ki pravijo samo: »vzemi in deni!«, ne povedo pa, kje vzemi in kako deni, da bo prav. Poglavitna lastnost kuharja bodi ta, da zna dobro gospodinjiti. Zato pa ne zadostujejo samo recepti, marveč je potrebna predvsem cela množica drugih znanj, ki niti niso vselej v neposredni zvezi s kuharsko spretnostjo.

5. O človeški prehrani vobče.

Vse snovi svojega telesa in one, ki so potrebne za proizvodnjo telesne toplote in energije za delo, dobivamo v hrani. Človeška prehrana mora odgovarjati naslednjim pogojem:

1. Vsebovati mora potrebno količino beljakovin.
2. Vsebovati mora snovi, iz katerih dobiva človeško telo potrebno količino toplote.
3. Vsebovati mora dovolj vode in mineralnih soli.
4. Vsebovati mora dovolj dopolnil in vitaminov.
5. Vsebovati mora izvestne količine celuloze.
6. Imeti mora dober okus in biti mora dobro pripravljena, da ne vpliva škodljivo na organe in na prebavljanje.
7. Imeti mora zadostno nasitljivo vrednost.

Beljakovine so glavni sestavni del stanične protoplazme. Beljakovine, ogljikovi hidrati in masti služijo kot gorivo pri proizvodnji toplote in energije v telesu. Množino toplote v telesu merimo s kalorijami (= množina toplote, ki je potrebna, da se segreje liter vode za eno stopinjo). Človek potrebuje na dan povprečno 2400 kalorij. — Vode vsebuje naše telo kakih 63%. Voda služi kot snov, v kateri so raztopljene vse druge snovi, iz katerih sestoji staničje. Ona prenaša vse snovi po telesu in odvaja iz njega nepotrebne snovi. — Soli so sestavni del staničja. Kuhinjska sol je potrebna za prebavo. — Tako zvana dopolnila (A, B, C in D) in vitamini so dopolnilne snovi, ki pa so v prehrani neobhodno potrebne. Dolgotrajno pomanjkanje dopolnil in vitaminov povzroča včasih težka obolenja. Dopolnilo A pospešuje rast, pospešuje odpornost proti okuženju (infekciji). Nahaja se v jetrih, ledvicah, srcu, mleku, smetani, rumenjaku, maslu, kvasu, špinači, zelju, paradižnikih, mastnem siru, salati, fižolu, zelenem grahu, korenju. Dopolnilo B prav tako pospešuje rast, draži prebavne

žleze in pospešuje asimilacijo (pretvarjanje) hrane. Nahaja se v špinaci, zelju, paradižnikih, v jetrih, ledvicah, možganih, mleku in smetani, rumenjaku, rži, pšenici, ječmenu, rižu, salati, cvetači (karfijoli), fižolu, zelenem grahu, čebuli, krompirju, grozdju, oranžah in citronah. — Dopnilo C obvaruje telo pred skorbutom (bolezen) in ga zdravi. Nahaja se v sveži špinaci, zelju, salati, paradižnikih, malinah, oranžah, citronah, regratu, fižolu, zelenem grahu, čebuli, krompirju, grozdju. — Dopnilo D ima nalogo oskrbovati mišičje s fosforovimi spojinami. Nahaja se v črni pšenični moki, špinaci, v surovem zelju, paradižnikih, mleku in smetani, rži, pšenici, ječmenu, neoluščenem rižu, špinaci, salati, cvetači, fižolu, zelenem grahu, čebuli, krompirju, grozdju, oranžah in citronah. — Vitamin oskrbuje pravilno delovanje živcev. Nahaja se v kvasovkah, neoluščenem rižu, pšeničnih mekinah, sveži špinaci, zelju, paradižnikih, jetrih, ledvicah, možganih (mozgu), mleku in smetani, rži, pšenici, neoluščenem ječmenu, ovsenih kosmičih, v črni moki in kruhu, kuhani špinaci, zelju, salati, cvetači, fižolu, zelenem grahu, čebuli, krompirju, grozdju, oranžah in citronah.

Ta dopnila in vitamini so človeškemu telesu za pravilno razvijanje neobhodno potrebni. Kakor vidimo, se nahajajo predvsem v zelenjavi, sočivju in sadju vsake vrste. Važno je vedeti, da ne vzdrže velike vročine. Zato je dobro jesti zelenjavo in sadje v kolikor mogoče surovem stanju.

Okus hrani dajejo zlasti začimbe. To so snovi, ki nimajo znatne hranilne vrednosti, pač pa vzbujajo slast do jedi in deloma tudi pospešujejo prebavo.

Nasitljive jedi imenujemo tiste, ki že v zmernih količinah zavžite, povzročajo prijeten občutek sitnosti.

Vsako živilo ne vsebuje vseh snovi, ki so telesu potrebne, ali vsaj ne v zadostnih količinah. Zato je potrebno, da je hrana raznovrstna. Enoličnost v hrani vpliva slabo na ustroj telesa in nikjer ni človek tako potreben spremembe nego v hrani.

(Se nadaljuje.)

Fotografiranje

(Nadaljevanje.)

Fiksiranje.

Fiksiranje (ustaljenje) imenujemo postopek, ki ima nalogo sliko na plošči (negativ) oz. na papirju (pozitiv) tako ustaliti, da se pod vplivom svetlobe ne more več izpreminjati. Obenem pa odvezamo s fiksiranjem preostalo neosvetljeno bromovo srebro, da postane plošča prozorna. Imamo dve vrsti fiksirja: kisli in brzi fiksir.

Kisli fiksir se uporablja pri ortokromatskih in anti-halo ploščah. Sestaviš ga tako-le:

1 liter vode,

250 gr fiksirnatrona (natriumhyposulfit),

50 gr kaliummetalbisulfita ali natriumbisulfita.

Brzi fiksir se uporablja za extra- in ultra-rapid plošče:

1 liter vode,

250 gr fiksirnatrona,

75 gr salmijaka v prahu.

Fiksir lahko uporabljajš večkrat, dočim smeš razvijalec uporabiti samo enkrat. Temperatura fiksirja lahko znaša 18—20° C. Fiksiranje traja 10—15 minut, t. j. dokler ne zgine bela plast na plošči.

Zdaj šele smemo prenesti ploščo na dnevno svetlobo in izvršimo na njej zadnje delo, ki je:

izpiranje in sušenje.

Po fiksiranju izpirajš ploščo v čisti vodi vsaj eno uro. Če je le mogoče naj bo voda tekoča. Če pa ni tekoče vode pri roki, moraš vodo vsaj petkrat premenjati.

Ko je plošča izprana, jo daš sušiti na posebno stojalo. Sušenje traja 5—6 ur. Glej pa, da ne izpostaviš plošče solncu ali peči, ker se želatina v vročini raztopi. Lahko pa ploščo hitreje posušiš na več načinov:

1. Daj jo za 4 minute v čisti špirit in bo suha v 10—15 minutah.
2. Položi jo v 8—10% formalinovo raztopino. Potem jo dobro izperi (5 minut v tekoči vodi), na kar jo lahko posušiš na vročem prostoru, ker ji vročina ne škoduje več.
3. Položi ploščo za 5 minut v tako zvani »monosicco«, nato s pivnikom posuši in s suho krpo do suhega zdrgni.

Uporablaj ta sredstva le v nujnih slučajih, ker je vse to kvarno za trajnost plošče.

*

S tem smo končali izdelavo negativa in prehajamo na drugo veliko skupino v fotografiji, to je pozitiv.

(Se nadaljuje.)

Franc Matiša:

Iz življenja vajencev

VIII.

Ivan je bil nemiren. Nestrpno je pričakoval povratka starešine. »Bog ve, ali me bo sprejel mojster nazaj, ali ne,« ga je vznemirjalo. »Zastran mene je vseeno, čeprav me ne sprejme, še mar mi ni. Toda kaj bo dejal oče! Nabil me bo kot osla, to bo najmanj.«

Starešina se je vrnil z veselim obrazom.

»Vse je dobro,« je dejal. Ivan se je kar oddahnil.

»Drzno je bilo od tebe, da si mojstru še odgovarjal. To ti je še posebno zameril, kakor sem spoznal. Nič bi še ne bilo, ako bi mojster ne mogel dobiti drugega vajenca, ali pa da bi imel ti kje drugje zagotovljeno mesto. Tako pa bi ti nekaj časa prav žaltava predla. Sicer pa to ni bilo nič hudega. Za moj del mi še ugaja tvoj nastop, ker je korajžen in moški. Da bi imeli v vsaki delavnici nekaj takih fantov, vsaj enega, pa bi se kmalu poznali uspehi. Radi tega, ker se je to primerilo, še ne smeš zgubiti veselja do organizacijskega dela, kakor tudi ne veselja do svojega poklica. Nasprotno! Videl si, da ima naša organizacija vendarle nekaj vpliva, čeprav je še mlada in majhna. Dolžnost nas vseh je, da ustvarimo močno organizacijo, da pritegnemo vse vanjo, kar še ni organiziranega.«

Ivan se je zamislil. Pred oči so mu stopile nove velike in resne naloge. Zaželel si je, da bi bil sam in da bi nekoliko premišljal. Zahvalil se je starešini in se poslovil.

Zunaj je bila že tema. Šel je sredi živahnega večernega življenja, mimo razsvetljenih izložb, kavarn in šumnih zabavišč. Tuintam je od nekod zadonela godba. Za temi svetlimi okni, ki jih zastirajo njegovim očem, za vsemi temi zidovi lepih hiš je čutil neko življenje, življenje svetlo in razkošno, njemu nedosegljivo. Zdelo se mu je, kakor da gre vse to tuje življenje mimo njega v neke daljave in se zanj, za ubogega proletarskega človeka niti ne zmeni. Ah, daljave! Kaj je neki za temi daljavami kroginkrog nas, kamor gre vse, kar je živega, bogatega in lepega...? Tam zadaj za obzorji mora biti neko drugo življenje, lepše, svobodnejše. Znajdeš se včasih na železniškem tiru in se zastrmiš v daljavo, tja, kjer se tračnice stikajo v točki. Tam je sreča, čutiš, kar tja bi jo mahnil, še veter piha odondot in te vabi z neko čarobno pesmijo. Pri srcu pa ti je neizrečeno hudo, ker veš, da ne moreš tja, da si kakor privezan na ta kraj, le nekateri izvoljenci se vozijo tja, z avtomobili se vozijo in z vlaki... Tako bi se zastrmel v tisto točko na obzorju, da ne bi čul vlaka, ki bi pridrvel in te povozil...

»Neroda! Ali si v žep spravil oči, kali? Še povozili ga bodo.« Tako so vpili nad njim na velikem trgu, kjer gredo ceste vse križemkrajem in drve po njih avtomobili. V svoje sanje zatopljen bi bil skoro padel pod kolesa.

»Res sem prava neroda,« si je dejal pri sebi. »Bolj pametno bi bilo gledati, kam boš stopil, nego sanjati o življenju drugega sveta, ki v njem ni mesta zame. Potapljaš se v sanje, čutiš se osamljenega in ne vidiš množice ob sebi, ki morda prav tako čuti neenakost in krivico, kot jo čutiš ti. Glej tistega vajuca, ki si požvižgava spotoma! Morda se veseli bližnjega trenutka, ko bo postal pomočnik. Le na to misli, kvečjemu še na dekle in ženitev. Onile pa je pomočnik. Iz Močilnikarjeve delavnice, poznam ga. Preoblekel se je in naonegavil ter hiti na promenado. Tu pa brzi z vozičkom pestrna, ki se je zakesnila v parku. Morda se je za pol ure predolgo udajala sanjam ob zvokih vesele kavarniške godbe in sedaj bo kregana. Tako gremo vsak s svojimi malimi veselji in težavami in drug za drugega ne vemo. Tale uradnik, ki nervozno mrši čelo, gotovo misli, da je on edini zapostavljen in pozabljen v službi. Vsakdo misli le nase, ne vidi soseda, ki bi mu bilo morda dobro posoditi včasih eno ramo, da bi se skupno kam prerila...«

Te neurejene in begotne misli so se mu strnile v eno samo misel, v misel na organizacijo. Organizacija je kraj, kjer je mnogo težav zbranih in mnogo stremljenj osredotočenih v en skupen cilj. V organizaciji lahko človek »posoja« svojo ramo drugim in drugi jo posojajo zanj...

Prišel je domov. Oče je sedel in pri slabi svetilki prebiral Ivanov organizacijski list. Ivan je začutil nekako samozavest v sebi. Oče mu ni nikoli pravil, da bi bil kedaj organiziran in da bi imel kak delavski list v hiši. »Bog ve,« je pomislil, »Bog ve, ali razume kaj od tega, ali mu je vse tuje? Morda se mu vidi vse neumno in otročje? Mnogi stari ljudje žive v prepričanju, da mora vse menda že tako biti, kakor je, in da je vsaka misel na enakost nespametna. Tudi moj oče je med njimi...«

(Se nadaljuje.)

DODATEK K TEKMOVALNEMU REDU.

V tekmovalnem redu (glej 4. številko »Mladega plamena«, str. 61!) je v oddelku za modre izpuščena osma panoga: skok ob palici v višino 180 cm. (Isti pogoji, kakor pri belih za skok v višino.)

Vrhovni pravilnik Zveze Borcev in Stražark

Članske stopnje.

Člani se razdele v več stopenj:

- a) Redovci (člani 1. stopnje);
- b) Imenovci (člani 2. stopnje);
- c) Znakovci (člani 3. stopnje);
- č) Vodniki (člani 4. stopnje).

a) Redovci.

Redovci so tisti, ki so položili obljubo.

b) Imenovci.

Imenovci so tisti, ki so položili drugi izpit. Ti si smejo izbrati svoje posebno ime, ki simbolizira kako njihovo prednost ali posebnost. (N. pr.: bojevnik, ot, kladivar, mojster; pri dekletih n. pr.: čebela itd.)

Ni mogoče izključiti imenovca, ne da bi se zagovarjal.

c) Znakovci.

Znakovec je tisti, ki je položil tretji izpit. Ta nosi znak, ki se nanaša na njegovo ime. Znak je troogelnik iz blaga z osnovnico 4 cm in s kraki po 7 cm. Vrh trikotnika je obrnjen navzdol. Znak se nosi prišit na levem naprsnem žepu.

Ni mogoče izključiti znakovca, ne da bi se zagovarjal.

č) Vodniki.

Vodnik je tisti, ki je položil vodniški izpit. Poleg odznakov vodniške funkcije nosi poseben odznak izprašanega vodnika: prečni jermen, 3 cm širok, rujave barve, preko desnega ramena čez prsi in hrbet do levega boka, kjer je pritrjen na pas.

Vodniki tvorijo skupaj s svojimi zastopniki (vodniki po funkciji, brez izpita) vodniško družino, posebno zvezo vodnikov, kateri načeluje načelnik Vrhovnega stana.

Vodnik ne more biti izključen, ne da bi se zagovarjal. Vodnika more izključiti le vodniška komisija Vrhovnega stana. (Se nadaljuje.)

Kdo si zna pomagati?

Nekdo ti reče:

1. Pravite, da so Skauti buržujska (meščanska) organizacija. V čem pa se Borci razlikujete od njih, saj imate njihov sistem?
2. Borci imate različne bojne igre. Ali je to vzgoja za mir?
3. »Bodi enak«, pravi vaš zakon. Kako naj bomo vsi enaki, ko smo pa različno nadarjeni? Kdor je najbolj pretkan, ta si več pridobi.
4. Mala peščica kapitalistov, pravite, ima oblast nad vesoljnim delavskim razredom. Kako je to mogoče? Na čigavi strani stojite Borci?
5. Borci obožujete prirodo in obenem požete slavošpev stroju, ki naravo uničuje. Tu je neko nasprotje.
6. Član, recimo krdela Minerjev, se pritožuje, češ, da ni v njegovem krdelu nič »fajn« in da je v krdelu kovačev vse boljše.

Kaj bi napravil ti kot vodnik?

Kako bi ti odgovoril na ta vprašanja?

Organizacijski vestnik

VRHOVNI STAN Z. B. S.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani je dne 1. julija 1932 pod Firm. 553/32

Zadr. X 259/1 vpisalo v zadrudni register našo Ekonomsko enoto, registrovano zadrugo z omejeno zavezo v Ljubljani.

Vrhovni stan. Meseci: oktober, november in december bodo za nas meseci širjenja. Meseca septembra bomo obiskali vse enote, preštudirali krajevne prilike in določili sporazumno z odbori enot število članov, ki ga bo treba do konca decembra doseči. Potem pa bomo šli na agitacijo. Smoter te širiteljske akcije je: 1. Zvišati število pripadnikov Z. B. S. 2. Spraviti organizacijo v gibanje, narediti jo znano. 3. Vzgojiti aktivne ljudi, sposobne za agitacijo. Enote, ki bodo dosegle največ procentov, dobe nagrade, ki bodo zanje pač veliko pomenile.

Za mesec september pripravite občne zборе. Za občne zборе pa uredite imenike članov. Pri čiščenju imenikov upoštevajte to, da sezonskih članov ne rabimo in da moramo od vsakogar zahtevati aktivnost. »Mitlauferji« nas le ovirajo. Kdor je pri nas, mora dati tudi nekaj iz sebe. Kjer so le dani pogoji, naj bo odbor za družino in enoto eden, to se pravi, da se družina borčevizira. Na septembarskem občnem zboru vsake družine se bo razpravljalo tudi o širiteljski akciji.

Opozarjamo vodnike in funkcionarje sploh, da točno preštudirajo vsako številko Službenega lista.

Ekonomska enota. Ekonomska enota namerava založiti knjižico, v kateri bo tvarina za prvi izpit Borcev in Stražark ter navodila za delo v krdelih in enotah. Ker Ekonomska enota nima kapitala, bo razpisala subskripcijo. Treba bo preje naročiti. Cena knjižice bo 10 Din.

NAŠE DRUŽINE.

Zalog. Delo pri nas dobro napreduje. Imamo redne tedenske sestanke. Na sestankih starejših, t. j. Zidarjev in Oračev se pečamo večinoma s socialnimi vprašanji. Imamo živahne debate, ki se včasih zavlečejo pozno v noč. Jeseni bomo imeli veliko slavnost. Blagoslovili bomo svoje prapore. Za Ljubljano nočemo nič zaostajati. Upamo, da bodo do takrat že Borci v D. M. Polju, ki bodo prišli k tej slavnosti.

D. M. Polje. Pri nas enota še ni zorganizirana, imamo pa trdno voljo, da postavimo na jesen. Saj jo tudi moramo, ker naše mesto je pri mladini in mladina potrebuje nekaj takega.

Vojnik. Sprejemni izpit z odličnim uspehom je napravil naš tovariš Karel K o s dne 10. Meseca žit.

Trbovlje. Občni zbor naše družine se je vršil 9. Meseca žit in je potekel v najlepšem redu. Navzočih je bilo 25 članov in članic brez najmlajših Borcev.

Za duhovnega vodjo družine je izvoljen tov. Jože Zmavc, za mlajše pa še tov. Korban. Vodniki in vodnice krdel ter širitelj ostanejo isti.

V Mesecu solca nameravamo prirediti taborenje, kjer bomo delali izpite in polagali obljube.

Beli kot

H. z. M.:

ZAKAJ?

Pravljica. — Prevel Franjo Krušič. Ilustriral Miloš Šušteršič.

(Nadaljevanje.)

Večer se je bližal; razposlal je svoje predhodnike — temne sence, ki so lahko vse pokrile. V gozdu je bilo mračno in Pavelčku je postalo tesno pri srcu; vendar se je zdel njemu samemu temen gozd prijetnejši od strašne ubožnice. Zato je hitel dalje. Vedno gosteje so stala drevesa, drugo poleg drugega. Nobene steze ni bilo več. Pavel je nadaljeval pot po mehki, zeleni mahovi preprogi. Gozd je čudovito drhtel. Pod visokimi drevesi so rastle slastne jagode. Pavelček jih je med potjo nabiral in se krepčal z njimi.

Končno je došel do velikega hrasta in zagledal sovo, ki je sedela na hrastovi veji. Imela je velike naočnike in je vneto proučevala zelen list, ki ga je držala med kremplji.

Pavel je pod hrastom obstal in zaklical: »Gospa sova! Gospa sova!«

Toda sova je bila tako poglabljena v svoje proučevanje, da ni nič slišala; šele, ko je Pavel še nekolikokrat zaklical, je vzdignila oči, jezno zavpila in pogledala srdito na Pavla.

»Kaj torej hočeš?« je vprašala. »Kako se me upaš pri mojem učenju motiti?«

»Odpusti mi, gospa sova,« je prosil Pavel. »Jež me je k tebi poslal. Rekel je, da si ti najpametnejša stvar, ki jo on pozna in da mi boš ti tudi znala odgovoriti na moja vprašanja.«

»Kaj meni mar ježevo mnenje! Kaj naj napravim s tvojimi vprašanji?« je godrnjala sova. »Ali naj zaradi tako nespametnega človeškega otroka izgubljam svoj dragoceni čas? Ti vendar veš, da samo ponoči vidim in poletne noči so tako kratke, da mi komaj zadostujejo za učenje. Tudi jaz razmišljam o vsakovrstnih vprašanjih. Posebno eno me muči že mnogo, mnogo let; ob njem sem se postarala in osivela, vendar mi ga vsa znanost sveta ne more pomagati rešiti.« Sova je globoko vzdihnila in nakremžila svoj obraz.

»In kako se glasi vprašanje?« je radovedno povprašal Pavelček.

»Morda upaš, da boš mogel ti mlečnozobec nanj odgovoriti,« je jezno odgovorila sova. »To edino vprašanje vsebuje vsa vprašanja sveta, in se glasi: zakaj so ljudje tako neumni?«

»So li ljudje res tako neumni?« je vprašal Pavel začuden.

Pavel je pod hrastom obstal in zaklical: »Gospa sova! Gospa sova!«

»Da! Če ti še tega ne veš, čemu me potem motiš? Ali še nisi opazil, da si ti zelo nespameten?«

»Malo sem to spoznal,« odvrne Pavelček osramočen. »Vedi, draga sova, da živim v ubožnici; tu so samo odrasli in stari ljudje; ti so gotovo vsi razumni.«

»Ha, ha, ha!« se je smejala sova. V temnem gozdu je grozno donelo. »Ha, ha, ha! Ti si zopet lep dokaz, da so ljudje zares zelo nespametni. Torej v ubožnici so vsi ljudje pametni? Sedaj bomo videli, če imaš prav. Koga imaš v ubožnici najrajši?«

»Marijo!«

»Kdo je Marija?«

»Dekla!«

»Kaj dela Marija?«

»Ona opravlja službo ves dan! Vstaja že ob petih zjutraj in hodi poslednja spat!« —
(Se nadaljuje.)

PISMO.

Uredništvo »Mladega plamena«, Ljubljana.

Sedaj se prvič oglašam in hočem sporočiti nekaj o trboveljskih belih Borcih.

Borci v Trbovljah jako napredujemo. Sestanke imamo redno po dvakrat na teden. Na sestankih se učimo zakone, vozle in drugo, kar nam bo koristilo na izpitu.

Večkrat napravimo izlete na Sveto goro, Planino, Kum in na druge hribe. Tudi igre bomo prirejali pozimi in še mnogo drugih reči. Za vse, kar se naučimo, se imamo zahvaliti našemu vodniku.

Živi!

Karel Flebus, Trbovlje.

Dragi Karel!

Zelo sem vesel tvojega pisma in še posebno mi je všeč, ker je — iz Trbovelj. Upam, ker je prvo, da ne bo tudi zadnje.

Ja, to je pa res, da Trboveljčani napredujete. Vsa čast! Dvakrat na teden sestanke, to ni malo, ponekod jim je še eden preveč. Na sestankih slišite gotovo marsikaj lepega in koristnega, saj imate dobrega vodnika, poznam ga. Toda ne le za izpit, ampak predvsem za življenje se učite iz priročke! Izpit je le mala preizkušnja, če je fant vreden, da bi položil obljubo. Tisto pa gotovo veš, kako važna je naša obljuba in kako vzvišene dolžnosti z njo sprejemaš. Preizkušnja, obljuba in drugo je za to, da se po njih dvigamo k svojemu vzoru.

In izlete na hribe delate? To je premenitna reč! Ali si prečital v šesti številki »Mladega plamena« Milanov članek »Na planine!«? Tovariš Milan je navdušen planinec in je tako napisal, kakor je res občutil. Ko sem bil jaz v tvojih letih, še poznal nisem turistike, ker sem moral že takrat trdo delati in tudi ni bilo nikogar, da bi mi pokazal lepoto turistike. Sedaj mi je močno žal po tistih letih.

Lepe načrte imate za prihodnjost. Le glejte, da ne bo obstalo vse samo pri načrtih! Upam, da ne!

Urednik.

Razgled

RAZGLEDED.

Tomaž Bat'a, lastnik največje evropske tovarne za obuvala, človek, ki so ga imenovali čehoslovaškega Forda, je umrl. Padel je z zrakoplovom na zemljo in se ubil. (Ob tej priliki se je ubil tudi njegov pilot, kar pa ni tako važno...)

Bat'a je veljal za nekakega socialnega kapitalista. Celotni marsikateri poštenjak je bil vnet za njegov sistem. Seveda ni vse skupaj drugega nič, nego zelo pretkano izkoriščanje. Njegov sistem sicer daje delavcu nekatere dobrote, vendar ga popolnoma udinja njegovi tovarni in izkoristi njegove sile do skrajnosti. Meščanski listi mu pojejo slavo.

Razorožitvene konference v očeh hudomušnega človeka

S čim se ukvarjajo ameriški bogataši. Najbogatejši bankir **Morgan** ima velikansko knjižnico redkih knjig, ki je baje vredna nekaj milijonov dolarjev. Seznam teh knjig je sestavil sam sedanjji papež Pij XI., ko je bil še kardinal. S papežem sta prijatelja in ko je bil Morgan pred leti v Evropi, ga je papež sprejel v posebni avdienci.

Johnston, znani ameriški bankir, rad zbira razne palice, zlasti jahaške. V vsej zbirki najiminitnejša je palica, ki so jo izdelali iz lesa, uporabljenega pri gradnji hiše Abrahama Lincolna.

Speare, pitsburški milijonar, zbira zvonove.

Rockefeller, najtežji ameriški bogataš, je strasten igralec golfa. Ljubi tudi glasbo, posebno pa še takozvani »jazz«. Najbolj vroča njegova želja je, da bi dirigiral jazz-orkester. Rekel je, da ko bo obhajal svojo stoletnico (to bo leta 1939), bo dirigiral veliki orkester.

Brouce, tovarnar-milijonar, zbira slone. Toda ne živih, marveč le lesene, železne, steklene, zlate, srebrne, iz slonove kosti itd. Ima jih že kakih šest tisoč kosov.

Nič čudnega, saj drugega jim ne manjka, razen še nekaj za igračo.

V **Bolgariji** je začela socialnodemokratska stranka izdajati poseben list za dijaštvo. Stranka se zelo trudi, da bi pridobila dijaštvo v svoje vrste in ima tudi uspehe.

Ker je ruska petletka dobro uspela, se je tudi **Turčija** odločila za triletno industrijski načrt.

Meščanske navade in razvade so sramota za Borca in Stražarko.

Za šalo in za res

Za bistré glave.

Brzójavka.

Urednik je prejel s taborenja naslednjo depešo, ki je ne zna prečitati. Poskusite jo rešiti vi in pošljite rešitev na uredništvo do desetega Meseca solnca!

.

Kdor bo prav prečital brzójavko in bo izžreban, prejme nagrado.

REŠITEV UGANK V ZADNJI ŠTEVILKI.

1. **D i a m a n t**: Vodoravno čitaš: T, tat, tobak, taborni, t a b o r e n j e (prav tako po sredi navzdol), Bodešče, kinin, oje, e.

2. **R a č u n s k a**: Kupec je kupil 63 metrov modrega sukna po 50 Din in 75 metrov črnega sukna po 30 Din.

Prvo je prav rešil Jože Slak, drugo pa Miroslav Lambert iz Ljubljane. Nagrada se ni podelila.

IZBEGAL GA JE.

Koliko ste stari?

»25 let.«

In koliko še?

»In en mesec.«

In koliko dni?

Ni vedel odgovoriti.

Kdaj ste rojeni?

»20. jan. 1907.«

Danes smo pa 15. januarja, torej še nimate 25 let in mesec. Koliko dni torej?

»25 dni.«

Kako to? Januar ima vendar 31 dni.

»Torej 26 dni.«

Ne, 25 dni, kajti današnji dan še ni potekel. No, kateri rojstni dan ste obhajali letos?

»25. rojstni dan vendar!«

Ni mogoče!

»Če sem star 25 let, sem imel torej 25. rojstnih dni!«

Ne znate šteti! Koliko ste bili stari, ko je bil vaš prvi rojstni dan?

»Eno leto.«

No, no, pomislite! Vaš prvi rojstni dan je bil tisti dan, ko ste bili rojeni. Ko ste bili stari 1 leto, je bil torej vaš drugi rojstni dan. In ko ste bili stari 25 let, je bil, popolnoma jasno, vaš 26. rojstni dan.

Zbeگان in obupan se je naslonil na steno.

V. Z.

Proti tedenski odškodnini

Din 10.—

Vam posodimo

»**VOIGTLÄNDERJEVO
JUBILARKO**«

Ako jo imate 45 tednov izposojeno, je Vaša last. Pojasnilo dobite v

Drogeriji **GREGORIČ**, Ljubljana
Prešernova ul. 5.

Vpišite se v

Krekovo knjižnico!

Samo:

Din 4.— znaša mesečni prispevek za broširane oz. Din 6.50 za vezane knjige.

ENOTE!

Naročajte:

šotore, rute, priročke, štampljke, tiskovine, knjige in vse potrebščine preko

Vrhovnega stana Z. B. S.

Šotori (za 4 osebe)	Din 300.—
Rute: članske	Din 18.—
vodniške	Din 23.—
Priročka za I. izpit	Din 10.—
Priročka za fotografski izpit	Din 8.—
Znaki, članski	Din 4.—
Fotografije (borčevske) po	Din 4.—
Poslovne knjige: (blagajniška, članarinska knjiga, vložni zapisnik) po	Din 4.—